

Redaktör: Lars Rombo**Nr 327, utskrivet v 20 2020****Kära läsare!**

Samma mönster som förra numret – nästan ingen reser och de flesta frågor jag får handlar om pneumokocker och TBE (>95% sällas bort innan de når Svarigår).

Och vaccinationskurserna i september/oktober är ett stort bekymmer på flera sätt. Det finns fortfarande gott om platser kvar men hopplöst att säga om vi skall skjuta upp kurserna ännu mer pga Corona i sig och på grund av unikt få anmälda (som jag också skyller på Corona) . Jag har lyckats få större lokal i Göteborg och försöker ordna samma sak för de två andra kurserna. Senast 1 augusti måste alla få besked. Betala inga resor än.....

Fråga: Jag läste om att man skall undvika att vaccinera patienter samtidigt med Zostavax och Pneumovax. Stämmer det? Har Pneumovax sämre skydd då eller är det Zostavax som det blir sämre skydd på? Jag hade redan vaccinerat en äldre man med dessa båda samtidigt. Hur gör jag?

Svar: Det är titrarna mot pneumokockserotyper som blir lägre (men de finns). Inget att göra åt nu och i USA vaccinerar man samtidigt med Zostavax och Pneumovax.

Fråga: Kvinna född i Etiopien, uppväxt i Sudan. Kom till Sverige vid 28 års ålder. Nu 34 år. Studerar till sköterska. Mycket oklart om tidigare vaccinationer. Får inte tag på journaler. Bestämde oss för att ge Tetravac enligt schema. När jag hade gett dos 1 upptäckte jag att datum på vacciner gått ut oktober 2019. Min fråga är: Ska jag fortsätta som planerat eller måste jag ge en extra dos och i så fall när?

Svar: Formellt sett skall du ge en ny dos men jag skulle räkna in den dosen. Tetravac-vaccin är mycket stabilt.

Fråga: Gäller 60-årig kvinna som genomgått autolog stamcellstransplantation 2016 p g a myelom. Står endast på Revlimid 10 mg x 1. Negativ serologi för morbilli. Reser mycket och önskar vaccination. Kontraindicerat? Hittar inte så mycket information.

Svar: Det är så lång tid sedan transplantationen att du kan ge mässlingsvaccin.

Fråga: Har en 31-årig kvinna där man via mödravården upptäckt att hon saknar immunitet för rubella. Ska nu vaccineras efter graviditet. Min fråga är: Hur många doser MPR ska hon få och i vilket intervall? Räcker en dos?

Svar: I regel ger man en dos och kollar efter 1 månad.

Fråga: Kvinna, 54 år, utan riskfaktorer och ej rökare, vill gärna vaccinera sig mot pneumokocker. Anledningen är att hon är allergisk mot flertalet antibiotika.

Svar: Som jag redan skrivit i Svar Igår så är risken för pneumokocker låg som komplikation till corona och risken för hyporespons om man senare behöver ny dos Pneumovax är avsevärd. Men vill hon ha efter info så ge och kommer du åt Prevenar är det ett alternativ - skyddar tyvärr mot färre stammar men det blir som det bli.

Fråga: Har en familj som vistas mycket i sommarstuga belägen i TBE-område. Minsta flickan är född 190718 och vi undrar om det är OK att vaccinera henne i maj och juni innan säsongen är igång. Eller måste hon ha fyllt ett år?

Svar: Helst skulle jag vänta till ett år... Hon behöver väl inte krypa i gräset...

Fråga: Kvinna född -91 som har med alla vaccinationshandlingar från BVC och skolhälsovården. Där framgår att hon inte fått kikhostevaccin någon gång. Hon får en dos diTekiBooster av oss. Räcker det?

Svar: År 1979-96 gavs inget vaccin mot pertussis i vårt nationella program. Men minst

70 % av barnen fick naturlig pertussis. Räkna med att din boosterdos räcker.

Fråga: Tycker du att jag behöver ha ngn skyddsutrustning när jag vaccinerar mina kunder?

Svar: Gärna visir eftersom du kommer nära och du vet inte om någon reagerar på sticket.

Fråga: I dessa TBE-tider kommer många till vår mottagning. Går det att delegera TBE-vaccinering till sjuksköterskor? Distriktsköterskor har ju vissa vaccinationer på delegation.

Svar: Formellt sett kan du fortfarande inte delegera men "alla" gör så ändå. En mellanvariant är att ge sköterskor en skriftlig delegation att ge TBE-vaccin, exempelvis i enlighet med Reserådet, och att både du och sköterskan skriver under delegationen. Den gäller inte formellt men du blir medskyldig på ett annat sätt...

Fråga: Frisk 20-årig tjej som tagit en dos Ixiaro inför resa i oktober (alltså 5,5 månader sedan). Avstått dos 2 p g a pris och att "kompisarna aldrig tog". Flickan är sprutträd och är nu rädd för förverkat skydd mot sjukdom (hon fick ju i och för sig aldrig något adekvat skydd) och planerar att fortsätta backpacka i Sydostasien när Coronapandemin bedarrat. Hur skall jag vaccinera henne för adekvat skydd mot JE?

Svar: Ge dos 2 innan hon reser = skydd ett år.

Fråga: Nr 325 skriver du att ingen ger mer än två doser Pneumovax nu. Enligt senaste rönen vi fått gäller endast en vaccination av Pneumovax därefter hyporespons. Kan du reda ut detta för mig?

Svar: Splenectomerade (och andra med mycket stor risk) ges 2 doser med 5 års intervall.

Fråga: Har en man född -63 som påbörjat vaccination med Twinrix, antingen 1993 eller 1997? Han är dock osäker på om han fått fler än en dos, möjligen två. Väldigt osäkert alltså... han har inte kunnat få info från vaccinerande enhet. Hur ska jag tänka? Vet att du tidigare sagt att en dos alltid är en dos, men tycker att det gått väldigt lång tid mellan dessa tillfällen och

dessutom när han inte vet hur många doser han fått. Börja om? Ge förmodad dos 3?

Svar: En dos är alltid en dos MEN vi vet inte ens om han fick tidigt med dåvarande 3-dosschema (720 i.e). Enklast att ge två doser 1440 med minst 6 mån intervall.

Fråga: En man och hans hustru kom hit för att vaccinera sig mot TBE. Mannen skulle få sin fjärde dos och hade fått sina tidigare doser utan biverkningar. Kvinnan född -58 skulle få sin första dos. De berättade att deras son i 30-årsåldern fick sin första dos TBE förra året. Några dagar senare fick han en kraftig reaktion och hamnade på strokeavdelning. Man kom dock fram till att han fått en meningit p g a vaccinet. Kan en sådan reaktion vara ärftlig? Hans mamma önskar avvakta med vaccinationen tills du svarat.

Svar efter kontakt med TBE-guru Lindquist: Det finns så vitt han känner till inga data som talar för att det skulle vara ärftligt.